

Vasemmistoliiton Turun valtuustoryhmä: talousarviossa 2023 lisättävä tasa-arvoa ja luonnon hyvinvointia

Vasemmistoliiton Turun valtuustoryhmän tavoitteena on, että jokaisella on hyvinvointia, vakautta ja turvaa myös poikkeuksellisina aikoina. Puolueiden kesken on sovittu pormestariohjelmassa, että Turku säilyttää aiemman palvelutason, koronan aiheuttamia oppimisvajeita korjataan ja että eriarvoisuutta puretaan. Lähipalveluina toimivien liikuntapaikkojen sekä kulttuuritoimijoiden avulla turvataan ihmisten jaksamista arjessa. Vasemmistoliitto on sitoutunut pormestariohjelmaan ja -koalitioon, ja Vasemmistoliitto lähtee siitä, että näitä pormestariohjelman kirjauksia toimeenpannaan määrätietoisesti. Epävarmuudesta huolimatta rakennamme vahvaa, vakaata ja sosiaalisesti yhdenvertaista sekä ekologisesti kestäväää kaupunkia.

1. Turun talouden tulee palvella ihmisiä ja luontoa.

Turun on vahvistettava kaupungin ja kaupunkilaisten kriisinkestävyyttä satsaamalla energiatehokkuutta lisääviin investointeihin ja rakentamalla ilmastoviisasta kaupunkia.

Kaupungin työntekijöiden ja kaupunkilaisten hyvinvointia on vahvistettava. Lähipalveluilla tuemme ihmisten arkea ja puutumme alueiden eriarvoistumiseen.

- Energiakustannusten nousu ei saa heikentää kaupunkilaisten palveluiden tasoa
- Turvataan kaupungin työntekijöiden joukkoliikenne-etuus
- Hillitään joukkoliikenteen lippujen hintojen korotuksia ja mahdollistetaan ihmisille huokeahintainen liikkuminen opiskelun ja työnteon pariin
- Laajennetaan tyky-ranneketta koskemaan myös avantouintia ja tennistä
- Tuetaan kolmatta sektoria tarjoamalla kokoontumistilat yhdistystoiminnalle Vanhusneuvoston esityksen mukaan
- Toimeenpannaan pormestariohjelman rasisminvastainen kirjaus, mahdollistetaan rasisminvastainen ohjausryhmä tai -koordinaattori, sekä koulutus kaupungin työntekijöille ja luottamushenkilöille
- Eläinsuojelulain uudistuksen myötä löytöeläinten kuljetukset tulevat kunnan tehtäväksi. Varmistetaan riittävä ohjeistus, resurssit ja osaaminen etupainotteisesti, jotta tehtävä tulee hoidetuksi eikä siirry jo ennestään kiireisen poliisin tehtäväksi.

2. Varmistetaan laadukkaat varhaiskasvatuksen palvelut kaikille turkulaislapsille. Turun päiväkotien työntekijät ovat palkkakuopassa verrattuna muuhun Varsinais-Suomeen. Tarvitsemme työnantajana lisää veto- ja pitovoimaa.

Lukioissa sekä opiskelijoiden että opettajien kuormittuneisuus on kasvanut viimeaikaisen kehityksen myötä. Pidämme tärkeänä, että hyvinvointiin satsataan koko lukioyhteisössä. Yksi keskeinen keino lisätä hyvinvointia koko lukioyhteisössä on rajata opettaja-opiskelija-suhdelukua maksimissaan 30 opiskelijaan per opettaja lukiokursseilla.

Viimeaikaiset Kouluterveyskysely sekä Amis- ja Lukiolaisbarometrit osoittavat selvästi, kuinka lasten ja nuorten pahoinvointi on kasvussa ja miten yksinäisyyden tunteet sekä ahdistuneisuus ovat lisääntyneet. Turun on kannettava vastuunsa ja tuettava lasten ja nuorten hyvinvointia.

- Toteutetaan lautakunnan talousarviokirjaukset
- varhaiskasvatuksen henkilöstön palkkojen tarkistus ylöspäin naapurikuntien keskiarvoon
- Vastataan varhaiskasvatuksen työntekijäpulaan mahdollistamalla varhaiskasvatuksen työntekijöiden työajan käyttäminen kouluttautumiseen työajalla
- Takaamme lukioden opettaja-opiskelija-suhdeluvuksi: maksimissaan 30:1 per lukiokurssi
- Päätämme Halinen-Räntämäen alueen koulun toteuttamisesta

3. Liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja tuovat sisältöä elämään.

Haluamme panostaa erityisesti lähiöiden liikuntapaikkoihin ja syrjäytymistä ehkäisevään nuorisotyöhön.

Investoinnit pyöräteihin ja tasa-arvoisiin harrastusmahdollisuuksiin tukevat ihmisten jaksamista ja ilmastotavoitteita.

Jatkamme Taiteen talon kehittämistä ja pyrimme turvaamaan kulttuurin rahoituksen. Taidealan ammattilaisten arvokas työ rakentaa yhteisöllisyyttä ja torjuu yksinäisyyttä Turussa.

- Perustamme pyöräilykoordinaattorin toimen ja pyöräilyn ohjausryhmän ohjelman mukaisesti
- Panostamme pyöräteiden talvikunnossapitoon ja mahdollistamme turvallisen pyöräilyn myös talviaikaan tukemaan ihmisten hyvinvointia
- Päätämme paikan skeittipuistolle ja varaamme sen toteuttamiselle rahat (Varissuo tai Halinen. Hyvät joukkoliikenneyhteydet tärkeä kysymys)
- Jatkamme panostamista lasten ja nuorten hyvinvointiin. Etsivän nuorisotyön avulla pääsemme sinne, missä lapset ja nuoret tukea tarvitsevat.
- Etsivää nuorisotyötä vahvistetaan lisäämällä kaupungin omaan toimintaan virkoja
- Jatkamme Taiteen talon kehittämistä ja turvaamme rahoituksen energiakriisin keskellä

4. Kaupunkikehitys

Vastataan energiakriisiin jatkamalla fossiilienergiasta irtautumista ja rakentamalla Turusta ilmastoviisas kaupunki.

Liikennepäästöjen määrää saadaan vähennettyä aktiivisilla toimenpiteillä. Investoidaan pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen.

Puututaan eriytyneeseen kaupunkirakenteeseen kaavoittamalla Ara-asuntoja aktiivisesti eripuolille kaupunkia, etenkin sellaisille alueille, joilla kohtuuhintaista vuokra-asuntotarjontaa on vähän.

- Investointilistan kärjessä pidetään koulu-, päiväkotit ja kunnalliset liikuntapaikat
- Aloitetaan pyörävyöhykkeiden toteuttaminen. Laajennetaan pyöräiteiden investointiohjelmaa: lisätään kokonaan uusi pyörävyöhyke investointiohjelmaan joka vuosi seuraavalle viidelle vuodelle vuodesta 2023 lähtien: esim. pyörätiet Uudenmaankatu-Aninkaistenkatu ja Linnankatu sekä pyöräkatu Piispankadulle
- Toteutetaan pyörätiet molemmin puolin Itäistä pitkäkatua vuoden 2023 aikana
- Rakennetaan Raunistulan uusi kevyenliikenteen silta ennen junasillan korjausta
- Rauhoitetaan kaupungintalon edusta autoilulta ja pysäköinniltä kokonaan jo vuoden 2023 aikana
- Kauppiaiskadun läpiajoliikenteen kieltäminen
- Toteutetaan runkobussilinjasto ja otetaan käyttöön suunnitellussa aikataulussa
- Arvostetaan kaupungin merkittävää kulttuurihistoriaa säilyttämällä Österbladin tontin puu- ja kivitalot. Sisäpihalle voidaan kehittää piazzamaista tai puistomaista toimintaa. Mahdollinen uusi rakennusoikeus sisäpihalle on oltava korkeudeltaan maltillinen.
- Jatkamme Ara-asumisen kaavoitusta systemaattisesti tasapuolisesti kaikkialla kaupungissa eriytyneen kaupunkirakenteen purkamiseksi.
- Tehdään tonttivaraus työnimellä "Portsakoti 2"
- Turvataan Varissuon terveysaseman ja sosiaalikeskuksen tulo Varissuolle tonttivarauksella ja kirjauksella talousarvioon
- Laaditaan ilmastovaikutusten arviointi rakennus- ja kumppanuushankkeisiin
- Toteutetaan kompensatio-ohjelma kaupungin hankkeissa kaadettavien puiden osalta
- Luonnonsuojelualueen Mälikkälä-Kuninkojan toteuttaminen